

FORSVARSBYGG

KONKURRANSEGRUNNLAGETS DEL II - NS 8412

Generelle kontraktsbestemmelser

Spesielle kontraktsbestemmelser

Vedlegg:

- Mal for avtaledokument
- Garantierklæring
- Garantierklæring for forskudd
- Forsikringsattest – tingsforsikring
- Forsikringsattest – ansvarsforsikring
- Orientering om krav til håndtering av sikkerhetsgradert informasjon i leverandørens egne lokaler

Ovennevnte dokumenter er kun ment som en orientering til tilbyderne, og skal således ikke fylles ut ifm tilbudsinnleveringen.

INNHALDSFORTEGNELSE

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER	3
1 Generelle kontraktsbestemmelser	3
2 Lojalitet (NS 8412 punkt 3.1)	3
3 Etske regler (NS 8412 punkt 3.2)	3
4 Organisatoriske bestemmelser (NS 8412 punkt 4)	6
5 Avtaleinngåelse (NS 8412 kapittel II – punktene 5-8)	8
6 Levering av produkter (NS 8412 punkt 11.2)	8
7 Forsikring (NS 8412 punkt 12.2.2)	8
8 Virkningene av overtakelse (NS 8412 punkt 13.5)	8
9 Avtalt dagmukt (NS 8412 punkt 16)	8
10 Kontroll hos selger (NS 8412 punkt 20)	8
11 Monteringsplan (NS 8412 punkt 21.1)	9
12 Forvaltning, drift og vedlikehold (NS 8412 punkt 22)	9
13 Sikkerhetsstillelse (NS 8412 punkt 32.3)	9
14 Fakturering (NS 8412 punkt 33.1)	9
15 Faktureringsakt og betaling (NS 8412 punkt 33.2)	9
16 Retten til å pålegge endringer (NS 8412 punkt 37.1)	9
17 Vederlagsjustering og fristforlengelse (NS 8412 punkt 37.4)	9
18 Avbestilling (NS 8412 punkt 39)	9
19 Tvister (NS 8412 kapittel X)	10
SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER	11
21 Eiendomsrett (NS 8412 punkt 3.5.1)	11
22 Omfatter avtalen montering?	11
23 Prøvedrift (tillegg til NS 8412 punkt 13)	11
24 Sikkerhetsstillelse (NS 8412 punkt 23)	11
25 Prisregulering (NS 8412 punkt 32.2)	12
26 Opsjoner (tillegg til NS 8412)	12
27 Tiltransport og byggeplassadministrasjon (tillegg til NS 8412)	12
28 Sikkerhet	12
VEDLEGG	15

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

1 Generelle kontraktsbestemmelser

Som generelle kontraktsbestemmelser gjelder NS 8412:2024 *Alminnelige kontraktsbestemmelser for kjøp av tilvirkede varer og tekniske produkter for bygg og anlegg*, med de tillegg, presiseringer og endringer som fremkommer nedenfor.

Presiseringer og endringer til NS 8412 er angitt i kronologisk rekkefølge med henvisninger til aktuell bestemmelse i standarden.

Som avtaledokument benyttes Forsvarsbyggs egen blankett. Mal for avtaledokumentet er vedlagt.

2 Lojalitet (NS 8412 punkt 3.1)

Det gjøres følgende tilføyelse i NS 8412 punkt 3.1:

Som en del av lojalitetsplikten forplikter selger seg til ikke å offentliggjøre noen form for prosjektrelatert informasjon uten på forhånd å ha innhentet skriftlig samtykke fra kjøperen.

3 Etiske regler (NS 8412 punkt 3.2)

Punktene nedenfor gjelder som tilføyelser til NS 8412 punkt 3.2:

3.1 Etiske krav

Selgeren plikter å gjøre seg kjent med og overholde de etiske krav og retningslinjer som kjøperen har utarbeidet. De etiske kravene og retningslinjene kan leses på www.forsvarsbygg.no.

3.2 Krav til etisk handel

3.2.1 Ansattes rettigheter

3.2.1.1 ILOs kjernekonvensjoner

Selgeren skal etterleve følgende grunnleggende krav:

- Forbud mot barnearbeid (FNs barnekonvensjon artikkel 32, ILO-konvensjoner nr. 138 og 182): Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid, og mot å utføre arbeid som kan svekke utdannings- og utviklingsmuligheter. Minstealderen må ikke i noe tilfelle være under 15 år (14 eller 16 år i visse land). Barn under 18 år skal ikke utføre arbeid som setter helse eller sikkerhet i fare, inkludert nattarbeid. Dersom det foregår slikt barnearbeid, skal det arbeides for snarlig utfasing. Det skal samtidig legges til rette for at barna gis mulighet til livsopphold og utdanning inntil barnet ikke lenger er i skolepliktig alder.
- Forbud mot tvangsarbeid/slavearbeid (ILO-konvensjoner nr. 29 og 105): Det skal ikke forekomme noen form for tvangsarbeid, slavearbeid eller ufrivillig arbeid. Arbeiderne må ikke levere depositum eller identitetspapirer til arbeidsgiver, og skal være fri til å avslutte arbeidsforholdet med rimelig oppsigelsestid.
- Forbud mot diskriminering (ILO-konvensjoner nr. 100 og 111): Det skal ikke forekomme noen diskriminering i arbeidslivet basert på etnisk tilhørighet, religion, alder, uførhet, kjønn, ekteskapsstatus, seksuell orientering, fagforeningsmedlemskap eller politisk tilhørighet.
- Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger (ILO-konvensjoner nr. 87 og 98): Arbeiderne skal uten unntak ha rett til å slutte seg til eller etablere fagforeninger etter eget valg, og å forhandle kollektivt. Dersom disse rettigheter er begrenset eller under utvikling, skal selgeren medvirke til at de ansatte får møte ledelsen for å diskutere lønns- og arbeidsvilkår uten at dette får negative konsekvenser for arbeiderne.

3.2.2 Oppfølging

Selgeren skal påse at ansattes rettigheter i punkt 3.2.1 etterleves i egen virksomhet og hos den eller de underleverandører som medvirker til oppfyllelse av kontrakten. På oppfordring fra kjøper skal dette dokumenteres ved:

- Egenrapportering, og/eller
- Oppfølgingssamtaler, og/eller
- En uavhengig parts kontroll av arbeidsforholdene, og/eller
- Tredjepartssertifisering som SA8000 eller tilsvarende.

Selgeren har bevisbyrden for at de varer og materialer som leveres ikke innebærer et brudd på punkt 3.2.1 ovenfor.

3.2.3 Brudd

Brudd på punkt 3.2.1 eller 3.2.2 innebærer mislighold av kontrakten. Ved slikt mislighold plikter selgeren å rette de påpekte manglene, uavhengig av kostnadene ved slik retting, innen en tidsfrist som kjøper bestemmer, så lenge fristen ikke er urimelig kort. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten kjøper bestemmer. Kjøper har rett til å holde tilbake deler av kjøpesummen, tilsvarende ca. to ganger besparelsen for selgeren, til det er dokumentert at forholdet er rettet.

Ved manglende utbedring vil det etter kjøpers skjønn kunne påløpe en bot på inntil 1 % av kjøpesummen per mislighold. Likeartede brudd anses som ett mislighold. Vesentlig mislighold av plikter som følger av punkt 3.2.1 eller 3.2.2 kan påberopes som grunnlag for heving, selv om selgeren retter forholdet. Dersom misligholdet har skjedd hos underleverandør, herunder bemanningsselskaper, kan kjøper på samme måte kreve at selgeren skifter ut underleverandøren. Dette skal skje uten omkostninger for kjøper. Selgeren blir videre ansvarlig for det tap som kjøper lider som følge av mangelen. Eventuell erstatning kommer i tillegg til ovennevnte bot.

Alle avtaler selgeren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser som for punkt 3.2.1, 3.2.2 og 3.2.3.

3.3 Korrupsjonsforebygging

Selgeren plikter å arbeide for å forhindre korrupsjon i sin virksomhet. Selgeren må kunne vise til at de har iverksatt tiltak eller har systemer som skal forebygge korrupsjon og påvirkningshandel. Dette kan være etablering av internkontroll, utarbeidelse av etiske retningslinjer, opprettelse av varslingskanal og lignende, og som minimum går ut på å forebygge korrupsjon og påvirkningshandel.

3.4 Ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden

Dette kontraktskravet gjelder for leverandørene som faller inn under virkeområdet til åpenhetsloven, jf. åpenhetsloven § 2.

Selgeren skal under hele kontraktsperioden overholde punktene i dette kontraktsvilkåret for å ivareta åpenhetslovens krav til dokumentasjon, og gjennomføring og oppfølging av aktsomhetsvurderinger. Kontraktsvilkårene bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv med aktsomhetsvurderinger som metode.

Dersom selgeren bruker underleverandører for å oppfylle denne kontrakt, er selgeren forpliktet til å videreføre og bidra til etterlevelse av kravene i leverandørkjeden.

3.4.1 Retningslinjer og prosedyrer for aktsomhetsvurderinger

For å sikre etterlevelse av kravene i punkt 3.2.1.1, samt for å forebygge og håndtere eventuelle avvik fra kravene, skal selgeren senest innen 6 måneder etter kontraktsinngåelse, ha retningslinjer og prosedyrer på plass for aktsomhetsvurdering.

Det betyr at selgeren skal kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning på kravene i punkt 3.2.1.1, og retter opp skade. I tråd med metoden for aktsomhetsvurderinger skal interessenter, særlig berørte rettighetshavere, involveres. Alvorligst risiko, uavhengig av hvor i leverandørkjeden risikoen er, prioriteres først.

Senest innen 6 måneder etter kontraktsinngåelse, skal selgeren ha:

- En eller flere offentlig tilgjengelige retningslinjer for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden, vedtatt av styret. Innholdet skal som minimum omfatte en forpliktelse om å etterleve kravene i punkt 3.2.1.1, i egen virksomhet og i leverandørkjeden.
- En eller flere ansatte på ledelsesnivå som har ansvar for etterlevelse og rapportering om arbeidet med aktsomhetsvurderinger til styret.
- Prosedyrer for formidling og regelmessig oppfølging av retningslinjer og prosedyrer i egen virksomhet og i leverandørkjeden.
- Prosedyrer for å utføre regelmessige risikoanalyser i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Det innebærer å kartlegge og vurdere risiko for brudd på kravene i punkt 3.2.1.1.
- Prosedyrer som beskriver hvilke tiltak selgeren vil iverksette for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning og skade på kravene i punkt 3.2.1.1.

Selgeren skal kunne vise til offentlig tilgjengelig informasjon om arbeidet med aktsomhetsvurderinger i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Dette omfatter hvordan risiko for brudd på kravene i punkt 3.2.1.1, og eventuell skade i egen virksomhet og i leverandørkjeden, er håndtert.

Dersom selgeren har forårsaket, eller medvirket til skade, skal selgeren sørge for å rette opp skaden og yte erstatning til skadelidende.

3.4.2 Kontraktsoppfølging

Selgeren skal sikre at kravene i punkt 3.2.1.1 samt 3.4.13.4.1 etterleves i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Dersom selgeren blir klar over forhold i strid med punkt 3.2.1.1 samt 3.4.1 i leverandørkjeden, skal selgeren rapportere dette til kjøper uten ugrunnet opphold.

Kjøper kan kreve at etterlevelse dokumenteres ved hjelp av et eller flere av følgende tiltak:

- Fremvisning vedtatte retningslinjer og prosedyrer, jf. punkt 3.2.1.1.
- Fremvisning en oversikt over produksjonssenheter i leverandørkjeden, inkludert kontaktopplysninger, for utvalgte produkter, og/eller komponenter og/eller råvarer. Kjøper angir hvilke produkter og hvilken del av leverandørkjeden.
- Fremvisning gjennomført risikoanalyse, og rapportere om oppfølging og håndtering av funnene.
- Delta i oppfølgingssamtale(r) med kjøper og eventuelt andre relevante interessenter.
- Kontroll og revisjon av kravene i punkt 3.2.1.1 samt 3.4.1 hos selgeren og i leverandørkjeden.

Kontraktsoppfølgingen kan gjennomføres av kjøper eller av offentlig enhet som kjøper samarbeider med.

Kjøper forbeholder seg retten til å dele revisjonsrapportene med andre offentlige virksomheter, som vil omfattes av taushetsplikten.

3.4.3 Sanksjoner

Ved brudd på punkt 3.4.1, 3.4.2, eller om det foreligger mangler i dokumentasjonen, gjelder punkt 3.2.3 Brudd.

3.5 Skatte- og avgiftsforpliktelser

3.5.1 Kjøpers rett til å innhente opplysninger fra skattemyndighetene

Før kontraktsinngåelse skal selgeren gi kjøper en fullmakt for innhenting av opplysninger om skatt og avgift (OSA), se vedlegg til Del I - Innbydelse. Tilsvarende gjelder for underleverandør som benyttes for å oppfylle et kvalifikasjonskrav.

Fullmakten gir kjøper rett til, et ubegrenset antall ganger, å innhente taushetsbelagte opplysninger fra skattemyndighetene som er angitt i fullmakten. De rettigheter og plikter som fremgår av fullmakten, gjelder i 4 år fra signering av fullmakten. Fullmakten er generell for Forsvarsbygg, og opprettholdelse av fullmakten er vesentlig for kontraktsforholdet.

Fullmakt for innhenting av opplysninger om skatt og avgift (OSA) skal undertegnes av alle underleverandører så tidlig som mulig, dog minimum 10 dager før oppstart av underleverandørens arbeid med mindre annet skriftlig avtales med kjøper.

3.5.2 Plikt til å etterleve skatte- og avgiftslovgivningen

Selgeren skal til enhver tid etterleve Norges skatte- og avgiftslovgivning, herunder levere skattemeldinger og a-meldinger samt betale skatt og avgift i henhold til skatteforvaltningslovens frister. Det samme gjelder underleverandører.

Kjøper kan under kontraktsperioden kreve at selgeren betaler utestående skatt eller avgift uten ugrunnet opphold. Dersom restansene gjelder en underleverandør kan kjøper kreve at Selgeren sørger for at underleverandøren betaler det utestående uten ugrunnet opphold.

Brudd på overnevnte plikter gir kjøper rett til å kreve at forholdet rettes opp, eller om nødvendig bytte ut underleverandør, innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra kjøper.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av kjøper som grunnlag for heving.

Alle avtaler selger inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelse.

3.6 Varens innhold av farlige stoffer

Dersom varen inneholder farlige stoffer, dvs. stoffer som kan medføre helsefare for dem som bruker varen, fare for brann eller eksplosjon eller fare for ytre miljø, skal selgeren levere HMS-datablad for varen. Kjøperen ønsker å unngå varer som inneholder stoffer som står på myndighetens prioritetsliste over stoffer som skal utfases innen 2010. Selgeren skal informere kjøperen dersom varen inneholder slike stoffer, samt om eventuelle substitusjonstiltak, jfr. produktkontrollloven § 3 a. Det samme gjelder varer med mer enn 0,1 vektprosent av stoffer på myndighetenes OBS-liste.

4 Organisatoriske bestemmelser (NS 8412 punkt 4)

Følgende bestemmelser gjelder i tillegg til NS 8412 punkt 4:

4.1 Eierskapskontroll

4.1.1 Oversendelse av opplysninger om eierskap

Kjøper kan, på ethvert tidspunkt i avtaleforholdet, kreve at selgeren oversender opplysninger om eierskap til kjøper. Selgeren skal oversende opplysningene om eierskap til kjøper uten ugrunnet opphold.

Opplysningene om eierskap skal inneholde informasjon om:

- selgerens daglige leder, administrasjon (toppledelse/toppledergruppe) og navn på selskapets styremedlemmer inkludert varamedlemmer
- oversikt over konsernstruktur
- aksjonærer til alle selskapene som inngår i konsernstrukturen. Børsnoterte selskaper skal opplyse om minimum sine ti største aksjonærer med eierandel
- reelle rettighetshavere (direkte og indirekte eierskap) til alle selskapene som inngår i konsernstrukturen

Opplysningene om selskaper skal omfatte navn og organisasjonsnummer. Det skal opplyses om selskapenes nasjonalitet, herunder:

- hvilken stats rettsregler er lagt til grunn for selskapenes stiftelse
- adressene der selskapene har sitt forretningskontor
- adressene der den daglige ledelsen utøves dersom disse er en annen enn forretningskontor

Opplysningene om fysiske personer skal omfatte navn, adresse, fødselsnummer eller D-nummer, nasjonalitet og personlige næringsinteresser utenfor den aktuelle virksomheten. Dersom den fysiske personen ikke har norsk fødselsnummer eller D-nummer, skal meldingen i stedet opplyse om personens fødselsdato.

Selgeren skal, uoppfordret eller dersom kjøper krever det, oppgi ytterligere opplysninger som kan ha betydning for kjøpers vurdering av risiko for nasjonale sikkerhetsinteresser i eierskapet.

4.1.2 Varslingsplikt ved eierskifte av en kvalifisert eierandel

4.1.2.1 Når varslingsplikten inntre

Selgeren skal uten ugrunnet opphold skriftlig varsle kjøper ved erverv av en kvalifisert eierandel i leverandøren eller i annet selskap som inngår i konsernstrukturen. Varslingsplikten inntre når selgeren blir kjent med ervervet.

Med kvalifisert eierandel menes at ervervet vil føre til at erververen direkte eller indirekte samlet oppnår minst 10 prosent av aksjekapitalen, andelen eller stemmene i leverandøren eller i annet selskap som inngår i konsernstrukturen. Det samme gjelder når ervervet vil føre til at:

- a) erververens kvalifiserte eierandel økes til minst 20 prosent, en tredjedel, 50 prosent, to tredjedeler eller 90 prosent av aksjekapitalen, andelen eller stemmene i leverandøren eller i annet selskap som inngår i konsernstrukturen, eller
- b) erververen oppnår betydelig innflytelse over forvaltningen av leverandøren eller av annet selskap som inngår i konsernstrukturen på annen måte, eller
- c) erververen sammen med sine nærstående, jf. verdipapirhandelloven § 2-5, oppnår en kvalifisert eierandel eller en posisjon som nevnt i bokstav a eller b.

4.1.2.2 Varslets innhold

Varslet skal inneholde opplysninger om:

- organisasjonsnummeret til selskapet ervervet gjelder
- erververens navn, nasjonalitet, adresse og organisasjonsnummer, eventuelt fødselsnummer eller D-nummer. Dersom den fysiske personen ikke har norsk fødselsnummer eller D-nummer, skal meldingen i stedet opplyse om personens fødselsdato. Det skal også opplyses om organisasjonsnummeret til selskapet ervervet gjelder.
- erververens eierandel etter at ervervet er gjennomført

4.1.3 Oversendelse av opplysninger om erverver

På kjøpers forespørsel skal selgeren uten ugrunnet opphold oversende opplysninger om erververen ved eierskifte av en kvalifisert eierandel i leverandøren eller i annet selskap som inngår i konsernstrukturen. Oppdragiver kan be om tilsvarende opplysninger som fremgår av punktet over om «Oversendelse av opplysninger om eierskap» for erververen.

4.1.4 Varslingsplikt ved andre endringer

Selgeren skal uten ugrunnet opphold skriftlig varsle kjøper ved endringer i styret eller ledelsen i leverandøren eller i annet selskap som inngår i konsernstrukturen, eller om andre forhold som kan ha betydning for kjøpers vurdering av risiko for nasjonale sikkerhetsinteresser. Varslingsplikten inntre når selgeren blir kjent med endringen.

4.1.5 Underleverandører

Alle avtaler selgeren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser som hele punktet om eierskapskontroll. Kjøper kan, på ethvert tidspunkt i avtaleforholdet, kreve at selgeren oversender opplysninger om underleverandøren til kjøper. Selgeren skal varsle kjøper ved endringer hos underleverandøren.

4.1.6 Sanksjoner

Dersom selgeren ikke overholder fristene for oversendelse av opplysninger om eierskap, eller dersom opplysningene som oversendes er mangelfulle, kan kjøper med rimelig varsel stanse arbeidene for selgerens regning og risiko.

Kjøper har rett til å, uten forutgående varsel, stanse arbeidene for selgerens regning og risiko eller heve kontrakten dersom risiko for nasjonale sikkerhetsinteresser ikke kan utelukkes etter kjøpers skjønnsmessige vurdering.

Kjøper kan gi selgeren mulighet til å rette forholdet slik at risiko for nasjonale sikkerhetsinteresser kan utelukkes eller reduseres til et akseptabelt nivå etter kjøpers skjønnsmessige vurdering.

Kjøper kan kreve bytte av underleverandør på selgerens regning og risiko dersom risiko for nasjonale sikkerhetsinteresser ikke kan utelukkes eller reduseres til et akseptabelt nivå etter kjøpers skjønnsmessige vurdering.

5 Avtaleinngåelse (NS 8412 kapittel II – punktene 5-8)

Det gjøres følgende tilføyelse til NS 8412 kapittel II:

NS 8412 punktene 5-8 er kun av orienterende karakter, og gjelder ikke for kontrakten.

6 Levering av produkter (NS 8412 punkt 11.2)

Det gjøres følgende presisering til NS 8412 punkt 11.2:

Reglene for levering av produktene, herunder om oppdraget omfatter montering, fremgår av de spesielle kontraktsbestemmelsene, se punkt 22.

7 Forsikring (NS 8412 punkt 12.2.2)

NS 8412 punkt 12.2.2 utgår, og erstattes med følgende:

Selger skal ha ansvarsforsikring og tingsforsikring. Forsikringene skal dokumenteres ved fremleggelse av *Attest ansvarsforsikring NS 8412* og *Attest tingsforsikring NS 8412*, se vedlegg nedenfor. Kjøper plikter ikke å betale noe av kjøpesummen før disse er fremlagt og korrekt utfyllt.

8 Virkningene av overtakelse (NS 8412 punkt 13.5)

Det gjøres følgende tilføyelse i NS 8412 punkt 13.5 første ledd:

f) prøvedriftsperioden starter å løpe.

9 Avtalt dagmulkt (NS 8412 punkt 16)

Det gjøres følgende endring i NS 8412 punkt 16 første ledd:

Avtalt sluttfrist for levering, eller frist for overtakelse dersom oppdraget omfatter montering, er dagmulktbelagt. De følger av konkurransegrunnlaget del III om det er avtalt dagmulkt for ytterligere frister. Er det ikke fastsatt annet om dagmulktens størrelse i konkurransegrunnlaget del III A, skal dagmulkten utgjøre 5 ‰ av kjøpesummen. Dagmulkten løper alle hverdager. Det samlede dagmulktansvaret begrenser seg til 50 % av kjøpesummen.

10 Kontroll hos selger (NS 8412 punkt 20)

Det gjøres følgende tilføyelse i NS 8412 punkt 20:

Kjøper har rett til å kontrollere alle forhold ved selgers oppfyllelse av sine forpliktelser, slik som utvikling, konstruksjon og tilvirkning på alle trinn. Dette gjelder også ethvert dokument eller nedtegnelse. Kjøpers rett til å kontrollere er uavhengig av på hvilket sted selger utfører sine forpliktelser etter avtalen. Kjøper har rett til å sette bort kontrollene til selvvalgt samarbeidspart.

11 Monteringsplan (NS 8412 punkt 21.1)

Det gjøres følgende tilføyelse i NS 8412 punkt 21.1:

Det kan være avtalt særskilte krav til monteringsplan, se konkurransegrunnlaget del III A.

12 Forvaltning, drift og vedlikehold (NS 8412 punkt 22)

Det gjøres følgende tilføyelse til NS 8412 punkt 22:

Det kan være avtalt særskilte krav til FDVU-dokumentasjon, se konkurransegrunnlaget del III C1.

13 Sikkerhetsstillelse (NS 8412 punkt 32.3)

NS 8412 punkt 32.3 utgår, og erstattes med følgende:

Kjøper er en statlig etat, og stiller ikke sikkerhet for kjøpesummen.

14 Fakturering (NS 8412 punkt 33.1)

NS 8412 punkt 33.1 tredje ledd utgår, og erstattes med:

Kravene til fakturering fremgår av konkurransegrunnlaget del III D.

15 Faktureringstakt og betaling (NS 8412 punkt 33.2)

Det gjøres følgende tilføyelse til NS 8412 punkt 33.2 første ledd:

Det kan fremgå en avvikende faktureringsplan av konkurransegrunnlaget del III A.

Det gjøres følgende generelle endring i NS 8412 punkt 33.2:

Ved all fakturering skal betalingsfristen være 28 dager etter mottak av korrekt oppsatt og merket faktura.

Det gjøres følgende tilføyelse til NS 8412 punkt 33.2 annet ledd første setning:

Sikkerheten skal dokumenteres ved fremleggelse av Garantierklæring forskudd – NS 8412, se vedlegg nedenfor. De delene av leveransen som er betalt av kjøper, men ikke overlevert byggeplass eller for øvrig i kjøpers besittelse, skal tydelig merkes med «The property of the Norwegian Defence Estate Agency».

16 Retten til å pålegge endringer (NS 8412 punkt 37.1)

Det gjøres følgende endring i NS 8412 punkt 37.1:

Siste ledd gjelder ikke for kontrakten.

17 Vederlagsjustering og fristforlengelse (NS 8412 punkt 37.4)

NS 8412 punkt 37.4 første ledd utgår og erstattes av følgende:

Ved endringer skal vederlaget til selger justeres. Er ikke partene enige om annen beregning av vederlagsjusteringen, skal eventuelle avtalte satser som er relevante for endringsarbeidet legges til grunn. De delene av endringen som det ikke foreligger avtalte satser for, skal utføres på regning, hvilket innebærer at kjøper skal betale selger for nødvendige kostnader ved å gjennomføre endringen, samt et påslag til dekning av indirekte kostnader, risiko og fortjeneste.

18 Avbestilling (NS 8412 punkt 39)

Det gjøres følgende endring i NS 8412 punkt 39:

Siste ledd gjelder ikke for kontrakten.

19 Tvister (NS 8412 kapittel X)

Hele NS 8412 kapittel X utgår og erstattes av følgende:

Partene skal så langt det er rimelig, forsøke å løse tvister om avtaleforholdet i minnelighet.

Tvister som ikke er løses i minnelighet, avgjøres ved ordinær rettergang for norske domstoler. Vernetting kan enten være saksøktets alminnelige vernetting, eller annet valgbart vernetting etter lov om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven), forutsatt at vernettingen er i Norge. Dersom selger er utenlandsk, kan søksmål mot selger alltid anlegges for Oslo tingrett.

Tvister skal avgjøres på bakgrunn av norsk rett.

SPESEIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

Dersom det i bestemmelsene nedenfor ikke er kryssset av for noen av alternativene, så gjelder alternativ 1. Avvik fra dette fremgår av de enkelte bestemmelsene.

21 Eiendomsrett (NS 8412 punkt 3.5.1)

- ☐ Alt 1: Rettighetene til prosjektmaterialet følger reglene i NS 8412 punkt 3.5.1 annet ledd.
- ☐ Alt 2: Rettighetene til prosjektmaterialet tilfaller kjøper. Selger har bruksrett til materialet i samsvar med NS 8412 punkt 3.5.2.

22 Omfatter avtalen montering?

- ☒ Alt 1: Oppdraget **omfatter** montering av produktene, og levering skjer etter overtakelse har funnet sted, jf NS 8412 punkt 13.1.
- ☐ Alt 2: Oppdraget **omfatter ikke** montering av produktene. Levering skjer ved utført lossing på avtalt leveringssted, jf NS 8412 punkt 11.2.1.1.

23 Prøvedrift (tillegg til NS 8412 punkt 13)

For avtaler som omfatter montering, gjelder følgende om prøvedrift:

- ☒ Alt 1: Det skal ikke gjennomføres prøvedriftsperiode.
- ☐ Alt 2: Det skal gjennomføres prøvedriftsperiode. Med mindre annet fremgår av konkurransegrunnlaget del III A, skal hele leveransen omfattes av prøvedriften. Prøvedriften skal gjennomføres i henhold til NS 6450:2016 *Idriftsetting og prøvedrift av tekniske bygningsinstallasjoner*. Oppstart av prøvedriftsperioden skjer etter levering/overtakelse, så fremt vilkårene i NS 6450 punkt 6.4 er oppfylt fra selgerens side.

24 Sikkerhetsstillelse (NS 8412 punkt 23)

NS 8412 punkt 23 utgår og erstattes i sin helhet av følgende:

- ☐ Alt 1: Selger skal ikke stille sikkerhet.
- ☐ Alt 2: Selger skal stille sikkerhet. Med mindre annet fremgår av konkurransegrunnlaget, gjelder følgende krav for sikkerhetsstillelsen:
 - a) Sikkerheten stilles i form av selvskyldnerkausjon fra bank, forsikringsselskap eller annen finansinstitusjon.
 - b) Sikkerheten i leveringstiden, herunder ansvar for forsinkelse, skal utgjøre 10 % av kjøpesummen, en sikkerhet som kan gjøres gjeldende for forhold kjøperen påberoper seg senest ved leveringen (for kontrakter uten montering)
 - c) Sikkerheten i leveringstiden, herunder ansvar for forsinkelse, skal utgjøre 10 % av kjøpesummen, en sikkerhet som kan gjøres gjeldende for forhold kjøperen påberoper seg senest en uke etter overtakelsesforretningen, jf. NS 8412 punkt 25.3.1 (for kontrakter som omfatter montering).
 - d) For forhold som påberopes etter tidspunktene angitt i bokstav b og c ovenfor, reduseres sikkerheten til 3 % av kjøpesummen for forhold som påberopes innenfor reklamasjonsperioden på fem år. Deretter bortfaller kjøpers rett til å påberope seg forhold under sikkerheten.
 - e) Sikkerheten skal innen 14 dager fra kontraktsinngåelsen dokumenteres ved fremleggelse av *Garantierklæring NS 8412*, se vedlegg x nedenfor. Kjøper plikter ikke å betale noe av kjøpesummen før denne er fremlagt og korrekt utfylt.

Er det ikke kryssset av for noen av alternativene, gjelder alternativ 2.

25 Prisregulering (NS 8412 punkt 32.2)

- ☐ Alt 1: Prisene indeksreguleres på følgende måte:
Samtlige prislelementer i den opprinnelige kontrakten kan kreves indeksregulert samtidig med fakturering. Reguleringen skal skje etter Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks (KPI Totalindeks) med utgangspunkt i indekstallet i måneden for selgerens endelige tilbud.
Dersom selgeren gir nye pristilbud under gjennomføringen av oppdraget, skal prislelementene i slike tilbud ikke indeksreguleres.

☒ Alt 2: Prisene er faste i hele kontraktsperioden, og skal ikke indeksreguleres.

26 Opsjoner (tillegg til NS 8412)

Eventuelle opsjoner i denne kontrakten innebærer en rett, men ingen plikt, for Forsvarsbygg til å bestille opsjonsytelsene. Forsvarsbygg står fritt til å avgjøre om disse arbeidene skal utføres, eller eventuelt settes bort til andre leverandører.

Utløsning av opsjoner påvirker kontraktsbestemmelsene slik:

- ☐ Alt 1: Utløsning av opsjoner etter kontraktsinngåelse, medfører ingen endring av kontraktsbestemmelsene.
- ☐ Alt 2: Utløsning av opsjoner etter kontraktsinngåelse, medfører følgende endring av kontraktsbestemmelsene:
- ☐ Selgerens sikkerhetsstillelse, jf punkt 24 i dette dokumentet, skal økes tilsvarende 10% av opsjonsprisen eks mva.
 - ☐ Grunnlaget som dagmulkten skal beregnes av økes med opsjonsprisen eks mva.

27 Tiltransport og byggeplassadministrasjon (tillegg til NS 8412)

27.1 Tiltransport til underentreprise

- ☐ Alt 1: Selgeren kan tiltransporteres til en sideentreprenør.
- ☒ Alt 2: Tiltransport er ikke avtalt.

Byggeplassadministrasjon med fremdriftskontroll av selger

- ☐ Alt 1: Selger kan underlegges byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll.
- ☒ Alt 2: Byggeplassadministrasjon er ikke avtalt.

28 Sikkerhet

28.1 Sikkerhet

Dersom oppdraget innebærer at leverandøren får tilgang til eller tilvirker skjermingsverdig informasjon, eller får tilgang til et skjermingsverdig objekt eller infrastruktur, plikter leverandøren å ivareta krav gitt i, eller i medhold av, lov om nasjonal sikkerhet av 1. juni 2018 nr. 24 (sikkerhetsloven) med forskrifter.

Leverandøren er ansvarlig for å påse at sikkerhetsbestemmelser etterleves i egen virksomhet og hos underleverandør som medvirker i anskaffelsen. Overtredelse av sikkerhetskrav vil kunne anses som vesentlig mislighold av leverandørens kontraktsforpliktelser.

Leverandøren må selv dekke utgifter til å oppfylle krav som følger av sikkerhetsloven med forskrifter, hvis ikke noe annet følger av avtalen, sikkerhetsavtalen eller forskrift (se forskrift om sikkerhetsklarering og annen klarering av 20. desember 2018 (klareringsforskriften) § 31).

Forsvarsbygg har etter sikkerhetsloven § 4-1 annet ledd et ansvar for å påse at leverandøren har tilstrekkelig risiko- og sikkerhetsforståelse. Det innebærer at Forsvarsbygg som ledd i oppfølgingen av at leverandøren oppfyller sine kontraktsforpliktelser vil kunne kontrollere at kravet til forsvarlig sikkerhetsnivå er oppfylt. Leverandøren skal legge til rette for at Forsvarsbygg kan gjennomføre slik kontroll.

Kommentert [TB1]: Man kan velge annen indeks om man ønsker. Det er viktig at indeksen som velges er presist angitt og at man forsikrer seg om at indeksen oppdateres tilstrekkelig hyppig

Kommentert [TB2]: Dersom man har flere opsjoner i kontrakten som ønskes regulert ulikt, må listen tilpasses ift dette (alternativt gjenta listen for hver enkelt opsjon).

Konkurransegrunnlagets del II Kontraktsbestemmelser NS 8412

Prosjektnr: 100609

Prosjektets navn: Ekspansjonstanker for
fjernvarme

Kontraktsnr: C06454

28.1.1 Oppdrag underlagt sikkerhetsrestriksjoner

Velg et element.

Det stilles krav om at leverandøren må være et norsk foretak eller foretak fra stat som Norge har et sikkerhetspolitisk samarbeid med.

Kommentert [IMCI3]: Slettes dersom ikke relevant.

28.1.2 Leverandørens behov for tilgang til skjermingsverdige verdier

Oppdragsgiveren har tatt stilling til hva leverandøren kan få tilgang til av skjermingsverdig informasjon, informasjonssystemer, objekter eller infrastruktur (skjermingsverdige verdier).

Velg et element.

Krav til beskyttelse av skjermingsverdig informasjon er gitt i vedlegg 2.

Kommentert [TB4]: Slett denne setningen, samt hele vedlegg 2, dersom man velger alternativet om kun tilgang til skjermingsverdige verdier hos oppdragsgiveren.

Velg et element.

28.1.3 Tilgang til skjermingsverdig informasjon i leverandørens egne lokaler

Leverandøren Velg et element.

Leverandøren Velg et element.

Informasjonssystem hos leverandør som skal behandle skjermingsverdig informasjon skal godkjennes før det tas i bruk.

Informasjonssystem hos leverandøren Velg et element. være tilknyttet skjermingsverdig objekt eller infrastruktur.

28.1.4 Tilgang til skjermingsverdige verdier hos oppdragsgiveren

Leverandøren vil ha behov for tilgang til skjermingsverdig informasjon (i papirform eller elektronisk) hos oppdragsgiveren Velg et element. av representant for oppdragsgiveren. Informasjonen vil være Velg et element..

Leverandøren vil ha behov for fysisk tilgang til skjermingsverdig objekt eller infrastruktur Velg et element. av representant for oppdragsgiveren.

Kommentert [M15]: Denne setningen kan slettes dersom leverandøren ikke vil ha behov for tilgang til skjermingsverdig objekt eller infrastruktur.

28.1.5 Avtale om håndtering og beskyttelse av ugradert skjermingsverdig informasjon og skjermingsverdig ugradert informasjonssystem

Før leverandøren får tilgang til ugradert skjermingsverdig informasjon eller skjermingsverdig ugradert informasjonssystem, må leverandøren inngå en avtale med oppdragsgiveren. I avtalen fastsettes det hvordan leverandøren skal forholde seg til de kravene som gjelder for anskaffelsen.

Kommentert [IMCI6]: Punktet kan slettes dersom det ikke er relevant.

For denne kontrakten gis det Velg et element.

28.1.6 Krav til sikkerhetsavtale mellom oppdragsgiveren og leverandør, og eventuell leverandørklarer

Før leverandøren gis tilgang til skjermingsverdige verdier er det Velg et element.

28.1.7 Krav til autorisasjon, og eventuell sikkerhetsklarer

Før leverandørens personell gis tilgang til skjermingsverdige verdier er det krav til Velg et element. Nærmere informasjon om autorisasjon og eventuell sikkerhetsklarer knyttet til gjennomføring av kontrakten vil bli gitt ved henvendelse til oppdragsgiveren.

Kommentert [IMCI7]: Punktet skal slettes dersom kontrakten er skjermingsverdig ugradert.

Konkurransesgrunnlagets del II
Kontraktsbestemmelser NS 8412

Prosjektnr: 100609

Prosjektets navn: Ekspansjonstanker for
fjernvarme

Kontraktsnr: C06454

VEDLEGG

- Mal for avtaledokument
- Garantierklæring
- Garantierklæring forskudd
- Attest tingsforsikring
- Attest ansvarsforsikring
- Orientering til leverandører om krav til håndtering og beskyttelse av sikkerhetsgradert informasjon i leverandørens egne lokaler

AVTALEDOKUMENT NS 8412

Prosjektets navn:	
Adresse:	
Kontraktsnr:	

1. PARTENE OG DERES REPRESENTANTER

Kjøper		
Navn:		Organisasjonsnr:
Staten v/Forsvarsdepartementet v/Forsvarsbygg		975 950 662
Adresse:		
Grev Wedels plass 5, 0151 Oslo. Postboks 405 Sentrum, 0103 Oslo		
Representant:	Tlf:	E-post:

Selger		
Navn:		Organisasjonsnr:
Adresse:		
Representant:	Tlf:	E-post:

2. KONTRAKTSDOKUMENTER. TOLKNINGSREGLER

Følgende dokumenter inngår som en del av denne kontrakten:

1. Dette avtaledokumentet
2. Referater og annet materiale fra forhandlinger og oppklarende drøftelser, som er godkjent av begge parter
3. Selgerens tilbud
4. Referat fra befaring/konferanse
5. Forsvarsbyggs konkurransegrunnlag
6. NS 8412:2024 *Alminnelige kontraktsbestemmelser for kjøp av tilvirkede varer og tekniske produkter for bygg og anlegg*

Ved motstrid gjelder dokumentene i ovennevnte rekkefølge. Dersom dette ikke løser motstridssituasjonen, skal spesielle bestemmelser gjelde foran generelle.

3. OM OPPDRAGET

Fyll inn kortfattet beskrivelse av oppdraget

4. HONORAR

Det er avtalt følgende honorar for levering av produktene:

Tilbudssum:	NOK		ekskl. mva
Merverdiavgift:	NOK		
Kjøpesum:	NOK		inkl. mva

5. OPSJONER

Kjøper har rett, men ingen plikt, til å bestille følgende tilleggssytelser fra selgeren:

Beskrivelse av opsjonen	Frist for bestilling	Pris

6. TIDSFRISTER

Det er avtalt følgende tidsfrister:

Beskrivelse av aktivitet / milepæl:	Frist:	Dagmulkt

7. FORSIKRING

Selger skal ha ansvarsforsikring og tingsforsikring. Forsikringene skal dokumenteres ved fremleggelse av *Attest ansvarsforsikring NS 8412* og *Attest tingsforsikring NS 8412*, se vedlegg til konkurransegrunnlaget del II. Kjøper plikter ikke å betale noe av kjøpesummen før disse er fremlagt og korrekt utfyllt.

8. SIGNATURER

Avtalen skal signeres elektronisk. Signatur vil fremkomme av egen signaturfil opprettet i Mercellportalen.

Avtaler over kr 100.000 ekskl. mva. skal signeres av både fagteknisk og merkantilt ansvarlig hos Forsvarsbygg, og er først gyldig inngått når begge signaturer foreligger. Forsvarsbygg ved direktør Forsvarsbygg eller direktør anskaffelser kan ensidig godkjenne avtalen ved manglende signatur.

Selgeren skal uten ugrunnet opphold varsle Forsvarsbygg etter at han blir oppmerksom på at ikke begge ansvarlige hos Forsvarsbygg har signert. Varselet sendes til anskaffelser@forsvarsbygg.no.

FORSVARSBYGG

GARANTIERKLÆRING – NS 8412

Garantinummer:

Garantisten	
Navn:	Org.nr:
Adresse:	Tlf:

Selgeren	
Navn:	Org.nr:
Adresse:	Tlf:

Garantisten stiller seg herved overfor kjøperen - Forsvarsbygg - som selvskyldnerkausionist for de kontraktsforpliktelser selgeren har iht. kontrakt:

Kontraktsnummer: _____

Kontrakten gjelder: _____

Garantien gjelder for selgerens kontraktsforpliktelser, herunder morarenter og inndrivelsesomkostninger ved mislighold i leveringstiden og i reklamasjonsperioden. Garantien i leveringstiden gjelder også selgerens ansvar for forsinket fullføring.

Garantien begrenses til NOK _____, som utgjør 10 % av kjøpesummen, for forhold som påberopes overfor selgeren senest:

- ved levering (for kontrakter uten montering)
- én uke etter overtakelsen, jf. NS 8412 punkt 25.3.1 (for kontrakter som omfatter montering)

Garantien reduseres deretter til NOK _____, som utgjør 3 % av kjøpesummen, for forhold som påberopes overfor selgeren innenfor reklamasjonsperioden på fem år.

Garantien i leveringstiden og i reklamasjonsperioden kan samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 10 % av kjøpesummen. I reklamasjonsperioden kan garantien samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 3 % av kjøpesummen.

Garantien gjelder i fem år fra overtakelse og under enhver omstendighet inntil krav som byggherren har mot selgeren, og som er fremsatt mot ham innen utløpet av reklamasjonsperioden er oppfylt.

Garantisten skal alltid varsles dersom kontrakten mellom byggherren og selgeren heves.

Tvister vedrørende denne garanti behandles etter kontraktens bestemmelser om tvister.

_____, den _____ 20____

Garantistens underskrift

FORSVARSBYGG

GARANTIERKLÆRING FOR FORSKUDD – NS 8412

Garantinummer:

Garantisten	
Navn:	Org.nr:
Adresse:	Tlf:

Selgeren	
Navn:	Org.nr:
Adresse:	Tlf:

Garantisten stiller seg herved overfor kjøperen - Forsvarsbygg - som selvskyldnerkausjonist for et beløp inntil

NOK _____

som sikkerhet for riktig oppgjør for forskudd utbetalt til selgeren i forbindelse med følgende kontrakt:

Kontraktsnummer: _____

Kontrakten gjelder: _____

Denne garanti er gyldig inntil Forsvarsbygg har gitt skriftlig melding om at det er gjort opp for forskuddsbeløpet.

Twister vedrørende denne garantien behandles etter kontraktens bestemmelser om tvister.

_____, den _____ 20____

Garantistens underskrift

FORSVARSBYGG

ATTEST TINGSFORSIKRING – NS 8412

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at tingsskedeforsikring er tegnet i samsvar kravene nedenfor.

Forsikringsselskapet forplikter seg med dette til å varsle Forsvarsbygg minimum 60 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort. Slik varslingsplikt gjelder imidlertid bare for endringer eller bortfall i forsikringstiden.

Forsikringstaker (leverandør):

Navn	
Adresse	
Organisasjonsnr.	

Forsikringsbevisnr.	
Forsikringssted	
Prosjektnummer og navn	
Forsikringssum	

Forsikringen gjelder inntil risikoen for alle varene/produktene som etter avtalen skal leveres har gått over til Forsvarsbygg.

Forsikringen omfatter det som til enhver tid er utført av avtalte ytelser, de deler som oppdragsgiveren har betalt forskudd for, og eventuelle varer/materialer Forsvarsbygg har overgitt i selgerens besittelse.

Forsikringen er dekket etter følgende vilkår: som inneholder følgende generelle unntak:

1. Skade som direkte eller indirekte har sammenheng med krig, opprør eller alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.
2. Atomskade – uansett årsak – fra atomsubstans, dog ikke skade forårsaket av radioisotoper som i henhold til lov er tillatt brukt.
3. Skade som skyldes setning i grunn eller svikt i fundament.
4. Skade ved svinn, underslag og tyveri uten innbrudd.

Overfor Forsvarsbygg som medforsikret vil ikke andre unntak fra forsikringsdekningen enn de som uttrykkelig fremgår av denne forsikringsattest bli gjort gjeldende.

Sted og dato: _____

Navn på forsikringsselskap: _____

Underskrift: _____

FORSVARSBYGG

ATTEST ANSVARSFORSIKRING – NS 8412

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at ansvarsforsikring er tegnet i samsvar med kravene nedenfor.

Forsikringsselskapet bekrefter at:

Forsikringstaker (selger):	
Adresse:	
Organisasjonsnr.:	

har tegnet ansvarsforsikring med følgende polisenr: _____.

Forsikringssummen utgjør minst 150 G per skadetilfelle. Forsikringen gjelder inntil alle avtalte ytelser, herunder reklamasjonsarbeid, er utført.

Forsikringen omfatter arbeider som faller innunder følgende avtale mellom Forsvarsbygg som kjøper og forsikringstaker som selger:

Navngi avtalen: _____

Avtalens kontraktsnr.: _____

Forsikringen dekker erstatningsansvar for skade som selgeren og dennes underleverandør kan påføre kjøperens eller tredjemanns person og ting i forbindelse med utførelsen av avtalt ytelse.

Forsikringsselskapet bekrefter at forsikringsavtalen ikke inneholder bestemmelser som:

- Reduserer kjøperens rett til å kreve forsikringsoppgjør direkte fra selskapet, eller
- kan redusere kjøperens krav på grunn av sikredes forhold **etter** at forsikringstilfellet er inntrådt, eller
- reduserer skadelidtes rettigheter overfor forsikringsselskapet i forhold til det som følger av forsikringsavtalelovens deklatoriske bestemmelser.

Sted og dato: _____

Navn på forsikringsselskap: _____

Underskrift: _____

Orientering til leverandører om krav til håndtering og beskyttelse av sikkerhetsgradert informasjon i leverandørens egne lokaler

Innhold

Innhold.....	1
1. Innledning	2
1.1. Formål	2
1.2. Definisjoner	2
1.3. Sikkerhet i anskaffelser	2
1.4. Hjemmel	3
1.4.1. Sikkerhetsloven med forskrifter	3
1.4.2. Forholdet til regelverket om offentlige anskaffelser	3
1.5. Generelle krav til forebyggende sikkerhetsarbeid	3
1.5.1. Styringssystem for sikkerhet	3
1.5.2. Leverandørens ansvar	3
1.5.3. Krav om forsvarlig sikkerhetsnivå	3
1.5.4. Utgifter til oppfyllelse av sikkerhetskrav	4
1.5.5. Brudd på sikkerhetskrav	4
2. Sikkerhetsgraderte anskaffelser på BEGRENSET nivå	4
2.1. Forsvarlig sikkerhetsnivå for informasjon som er gradert BEGRENSET	4
2.2. Inngåelse av sikkerhetsavtale på BEGRENSET nivå	4
2.2.1. Autorisasjon	5
2.2.2. Autorisasjon av utenlandsk statsborger	5
2.2.3. Godkjenning av skjermingsverdig informasjonssystem	6
2.2.4. Unntak fra krav om sikkerhetsavtale	6
2.2.5. Brudd på sikkerhetskrav	6
3. Sikkerhetsgraderte anskaffelser på KONFIDENSIELT nivå	7
3.1. Forsvarlig sikkerhetsnivå for informasjon som er gradert KONFIDENSIELT	7
3.1.1. Soneinndeling for informasjon gradert KONFIDENSIELT	7
3.1.2. Godkjenning av skjermingsverdig informasjonssystem	7
3.1.3. Leverandørklarering	7
3.1.4. Sikkerhetsklarering og autorisasjon av leverandørpersonell	7
3.1.5. Sikkerhetsklarering og autorisasjon av leverandørpersonell med utenlandsk statsborgerskap	8
3.2. Inngåelse av sikkerhetsavtale på KONFIDENSIELT nivå	8
3.2.1. Brudd på sikkerhetskrav	8

1. Innledning

1.1. Formål

Formålet med denne orienteringen er å bidra til å gjøre leverandører av varer og tjenester til Forsvarsbygg (oppdragsgiver) oppmerksom på sikkerhetskrav som skal oppbevare, behandle eller tilvirke sikkerhetsgradert informasjon i sine egne lokaler.

1.2. Definisjoner

Sikkerhetsgradert anskaffelse: anskaffelse som innebærer at leverandøren av varen eller tjenesten kan få tilgang til sikkerhetsgradert informasjon eller informasjonssystemer som behandler slik informasjon (skjemingsverdig informasjonssystem), eller kan få tilgang til skjemingsverdig objekt eller skjemingsverdig infrastruktur.

Forebyggende sikkerhetstjeneste: planlegging, tilrettelegging, gjennomføring og kontroll av forebyggende tiltak mot sikkerhetstruende virksomhet og følger av slik virksomhet.

Sikkerhetstruende virksomhet: tilsiktede handlinger som direkte eller indirekte kan skade nasjonale sikkerhetsinteresser, eksempelvis forberedelse til, forsøk på og gjennomføring av spionasje, sabotasje eller terrorhandling, samt medvirkning til slik virksomhet.

Sikkerhetsgradert informasjon: informasjon som er merket med sikkerhetsgrad (BEGRENSET, KONFIDENSIELT, HEMMELIG eller STRENGT HEMMELIG).

Skjemingsverdig objekt og skjemingsverdig infrastruktur: eiendom og infrastruktur som er utpekt og klassifisert av et departement eller Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), fordi det kan skade grunnleggende nasjonale funksjoner om objektene eller infrastrukturen får redusert funksjonalitet eller blir utsatt for skadeverk, ødeleggelse eller rettsstridig overtakelse.

Nasjonale sikkerhetsinteresser: landets suverenitet, territorielle integritet og demokratiske styreform og overordnede sikkerhetspolitiske interesser knyttet til

- a) de øverste statsorganers virksomhet, sikkerhet og handlefrihet
- b) forsvar og beredskap
- c) forholdet til andre stater og internasjonale organisasjoner
- d) økonomisk stabilitet
- e) samfunnets grunnleggende funksjonalitet og befolkningens grunnleggende sikkerhet

Grunnleggende nasjonale funksjoner: tjenester, produksjon, og andre former for virksomhet som er av en slik betydning at et helt eller delvis bortfall av funksjonen vil få konsekvenser for statens evne til å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser.

Styringssystem for sikkerhet: styringssystem som utgjør rammen for hvordan leverandøren oppfyller kravene til forebyggende sikkerhet. Styringssystemet for sikkerhet skal sikre at sikkerhetsarbeidet planlegges, gjennomføres og kontinuerlig utvikles på en systematisk måte og helhetlig måte.

1.3. Sikkerhet i anskaffelser

Ved anskaffelse av varer og tjenester skal oppdragsgiver ta stilling til hva leverandører og deres personell (omfatter også tilbydere, underleverandører) kan få tilgang til av sikkerhetsgradert informasjon, skjemingsverdige objekter eller skjemingsverdig infrastruktur (skjemingsverdige verdier) i de ulike fasene av en anskaffelse.

I konkurransegrunnlaget kan det bli stilt krav om at leverandøren må være i stand til å til å håndtere og beskytte sikkerhetsgradert informasjon i sine egne lokaler. I den forbindelse vil oppdragsgiver gi råd og veiledning om hvordan den forebyggende sikkerhetstjenesten skal praktiseres for å gi et forsvarlig sikkerhetsnivå.

1.4. Hjemmel

1.4.1. Sikkerhetsloven med forskrifter

Lov om nasjonal sikkerhet av 1. juni 2018 nr. 24 (sikkerhetsloven, heretter forkortet **sl**.) gjelder for statlige, fylkeskommunale og kommunale organer, samt leverandører av varer og tjenester i forbindelse med anskaffelser etter loven.

Sentrale forskrifter som er hjemlet i sikkerhetsloven:

- Forskrift om virksomheters arbeid med forebyggende sikkerhet av 20. desember 2018 nr. 2053 (**virksomhetsikkerhetsforskriften**, heretter forkortet **vsf**.)
- Forskrift om sikkerhetsklarering og annen klarering av 20. desember 2018 nr. 2054 (klareringsforskriften, heretter forkortet **kf**)

1.4.2. Forholdet til regelverket om offentlige anskaffelser

Reglene om sikkerhetsgraderte anskaffelser kommer i tillegg til reglene som gjelder for offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven) med tilhørende forskrifter.

1.5. Generelle krav til forebyggende sikkerhetsarbeid

1.5.1. Styringssystem for sikkerhet

Leverandører som omfattes av sikkerhetsloven og skal oppbevare, behandle eller tilvirke sikkerhetsgradert informasjon i sine egne lokaler, skal etablere et styringssystem for sikkerhet. Systemet skal sikre at leverandøren oppfyller kravene gitt i eller med hjemmel i sikkerhetsloven.

Under utførelse av anskaffelsen på en av Forsvarsbyggs eller Forsvarets lokasjoner, er oppdragsgivers styringssystem for sikkerhet gjeldende.

1.5.2. Leverandørens ansvar

Sikkerhetskravene som gjøres gjeldende for leverandøren vil avhenge av hva leverandøren og dennes personell får tilgang til, og hvordan denne tilgangen gis.

Leverandørens daglige leder har ansvaret for det forebyggende sikkerhetsarbeidet innen sitt ansvars- og myndighetsområde, herunder underlagte virksomheter.

1.5.3. Krav om forsvarlig sikkerhetsnivå

Det stilles funksjonelle krav til håndtering av risiko knyttet til sikkerhetsgradert informasjon. Funksjonelle krav innebærer at det stilles krav om hva sikkerhetstiltakene i virksomhetene skal oppnå, ikke hvordan kravene oppnås. Det er derfor, med visse unntak, ikke avgjørende hvilke sikkerhetstiltak som velges, så lenge de valgte tiltakene gjør at det oppnås et forsvarlig sikkerhetsnivå. Det legges således opp til at leverandøren kan velge å kombinere fysiske, elektroniske, menneskelige og organisatoriske tiltak, så lenge virksomheten har et forsvarlig sikkerhetsnivå.

Leverandøren skal identifisere, analysere og evaluere risiko for at kravet om forsvarlig sikkerhetsnivået ikke kan oppfylles. På bakgrunn av risikovurderingen skal leverandøren gjennomføre de forebyggende sikkerhetstiltakene som er nødvendig for å oppnå et forsvarlig sikkerhetsnivå.

Leverandøren skal dokumentere at han på en tilfredsstillende måte både har vurdert og håndtert risiko og hvilke sikkerhetstiltak som er etablert.

NSM har publisert veiledere som gir anbefalinger om hvordan lov og forskrifter er å forstå, og danner et grunnlag for virksomhetenes arbeid med å etterleve regelverket. NSM har i tillegg publisert håndbøker og tekniske råd som gir mer utfyllende anbefalinger om hvordan lovens funksjonelle krav kan oppfylles. Håndbøkene og de tekniske rådene beskriver fremgangsmåter, prosedyrer og gir eksempler på tiltak for å hjelpe virksomhetene i regelverksanvendelsen, se www.nsm.no.

Det kan være behov for veiledere som er sikkerhetsgradert eller er unntatt offentlighet. Forsvarsbygg vil fremskaffe slike veiledere ved behov. Dette er spesielt aktuelt på KONFIDENSIELT nivå.

1.5.4. Utgifter til oppfyllelse av sikkerhetskrav

Leverandøren må selv dekke utgifter til å oppfylle krav som følger av sikkerhetsloven med forskrifter, hvis ikke noe annet følger av avtalen eller sikkerhetsavtalen med forskrifter (se særlig [kf. § 31](#)).

1.5.5. Brudd på sikkerhetskrav

Overtredelse av sikkerhetsbestemmelser, forsettlig eller uaktsomt, kan anses som brudd på leverandørens kontraktsforpliktelser.

2. Sikkerhetsgraderte anskaffelser på BEGRENSET nivå

2.1. Forsvarlig sikkerhetsnivå for informasjon som er gradert BEGRENSET

For beskyttelse av informasjon gradert BEGRENSET, er kravet til forsvarlig sikkerhetsnivå oppfylt dersom informasjonen med enkle midler ikke kan bli kjent for uautoriserte personer, gå tapt eller endres eller gjøres utilgjengelig. Ved valg av sikkerhetstiltak skal leverandøren se behovet for å beskytte informasjonens konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet i sammenheng og veie hensynene mot hverandre, jf. [vsf. § 39](#).

2.2. Inngåelse av sikkerhetsavtale på BEGRENSET nivå

Sikkerhetsavtale mellom oppdragsgiver og leverandøren skal inngås før leverandøren kan oppbevare, behandle eller tilvirke informasjon gradert BEGRENSET i sine egne lokaler. Sikkerhetsavtalen skal tydeliggjøre og konkretisere partenes plikter og ansvar etter sikkerhetsloven med forskrifter. Sikkerhetsavtale skal inngås for hver enkelt sikkerhetsgradert anskaffelse.

Før sikkerhetsavtalen kan inngås må leverandøren dokumentere at han oppfyller krav som sikkerhetsloven og [virksomhetsikkerhetsforskriften](#) stiller til et forsvarlig sikkerhetsnivå.

Følgende dokumenter må utarbeides av leverandøren og sendes til oppdragsgiver:

- Beskrivelse av virksomhetens styringssystem for sikkerhet og bekreftelse på at styringssystemet er implementert, jf. [sl. § 4.1](#) og [vsf. § 3](#).
- Styringsdokument for det forebyggende sikkerhetsarbeidet, jf. [vsf. § 4](#).
- Sikkerhetsmål, jf. [vsf. § 5](#).
- Beskrivelse av roller og ansvar i den lokale sikkerhetsorganisasjonen, jf. [vsf. § 6](#).
- Bekreftelse på at personellet i den lokale sikkerhetsorganisasjonen og personellet som skal håndtere sikkerhetsgradert informasjon i forbindelse med anskaffelsen har tilstrekkelig kompetanse om forebyggende sikkerhetstjeneste, jf. [sl. § 4-1](#) andre ledd og [vsf. § 7](#).
- Risikovurdering og beskrivelse av hvordan risiko håndteres, jf. [sl. §§ 4-2](#) og [4-4](#), samt [vsf. §§ 12](#) og [13](#).
- Beskrivelse av lokalt etablerte sikkerhetstiltak (grunnsikringstiltak) og planlagte påbyggingstiltak samt tegning/skisse av lokalene hvor sikkerhetsgradert informasjon skal oppbevares og behandles, jf. [sl. § 4-4](#), samt [vsf. §§ 14](#) og [15](#). Ved etablering av fysiske sikkerhetstiltak oppfordres leverandøren til å følge Nasjonalt kompetansesenter for sikring av bygg (NKS) sine anbefalte metoder for sikring av informasjon gradert BEGRENSET, jf. Sikringshåndboka – Håndbok i sikring av eiendom, bygg og anlegg mot terror, sabotasje og spionasje og annen kriminalitet (2022 eller nyere utgave).
- Beskrivelse av skjermingsverdig informasjonssystem, jf. [sl. § 6-1](#) og [vsf. kapittel 7](#).

Kravene i [virksomhetsikkerhetsforskriften](#) og anbefalingene i Sikringshåndboka som gjelder beskyttelse av informasjon er minimumskrav. For å styrke beskyttelsen av informasjon gradert BEGRENSET har oppdragsgiver besluttet at leverandører som har behov for å oppbevare, behandle eller tilvirke informasjon gradert BEGRENSET skal etablere følgende sikkerhetstiltak utover minimumskravene:

- Leverandøren skal etablere et rom innenfor en kontrollert sone, jf. [vsf. § 39](#). Det skal være et fysisk skille mellom kontrollert sone og rommet. Det fysiske skillet vil normalt bestå av gulv, tak, vegger, vinduer og dør. Da det ikke skal være mulig å ta seg inn i rommet uten at det kan oppdages, skal denne avgrensningen være hel. Dette innebærer blant annet at vegger skal gå over nedsenket himling og under hevet gulv (datagulv). Der dette ikke er praktisk

gjennomførbart kan vegg over himling og under gulv erstattes med gitter eller lignende. Konstruksjonen skal være slik at bygningselementer ikke enkelt kan fjernes for så å bli satt tilbake på plass uten at det settes visuelle spor. I tillegg til den fysiske konstruksjonen skal rommet sikres mot innsyn, også fra kontrollert sone, for å oppnå en god beskyttelse mot tilgang til sikkerhetsgradert informasjon fra uautoriserte og besøkende.

- For å hindre uautorisert adgang til skal det monteres FG-godkjent lås på dør til det aktuelle rommet. Døren skal være låst og dokumenter og lagringsmedier med informasjon som er gradert BEGRENSET skal være nedlåst i en oppbevaringsenhet godkjent for KONFIDENSIELT (K-skap) når autorisert personell ikke er til stede.
- Dersom leverandøren på et senere tidspunkt vil kunne få behov for å oppbevare, behandle eller tilvirke informasjon gradert KONFIDENSIELT i sine egne lokaler, anbefales det at leverandøren før etablering av rom godkjent for BEGRENSET tar i betraktning de krav som gjelder for beskyttelse av informasjon gradert KONFIDENSIELT, se punktene 3.1 og 3.2, jf. vsf, kapittel 6 og 7 og spesielt kravene for skjerming mot Tempest.

2.2.1. Autorisasjon

Leverandørens daglige leder skal autoriseres av oppdragsgiver før sikkerhetsavtale inngås. Leverandørens daglige leder er leverandørens autorisasjonsansvarlige. Vedkommende har ansvaret for at eget personell som skal ha tilgang til informasjon gradert BEGRENSET, som oppbevares i leverandørens egne lokaler, er autorisert før tilgang gis. Det skal gjennomføres en autorisasjonssamtale før det gis autorisasjon. Krav til autorisasjonssamtalens innhold er gitt i vsf, § 68 andre ledd. NSM har publisert en Håndbok i autorisasjon og autorisasjonssamtale som kan være et nyttig hjelpemiddel.

Informasjon som inneholder personopplysninger i saker om autorisasjon, skal merkes PERSONKONTROLL. Kravet gjelder ikke meldinger om at det er gitt en autorisasjon eller meldinger om andre autorisasjonsavgjørelser til personen som avgjørelsen gjelder.

Den autorisasjonsansvarlige skal bestemme hvem i virksomheten som kan få tilgang til opplysninger merket PERSONKONTROLL. Slike opplysninger skal lagres atskilt fra andre opplysninger i virksomheten, og de skal bare være tilgjengelige for det utpekte personellet. Når virksomheten utveksler opplysninger merket PERSONKONTROLL, skal det gjøres på en slik måte at uvedkommende ikke får tilgang til opplysningene.

Den som skal autoriseres skal signere en taushetserklæring på blankett fastsatt av NSM før det gis autorisasjon.

Leverandørens daglige leder er også ansvarlig for sikkerhetsmessig ledelse og kontroll av eget personell som er autorisert.

Det gjøres oppmerksom på at det er leverandørens risiko at autorisasjon ikke oppnås. Han har også risikoen for at autorisasjon tar uforholdsmessig lang tid, med mindre forsinkelsen skyldes forhold oppdragsgiver svarer for.

2.2.2. Autorisasjon av utenlandsk statsborger

Før en utenlandsk statsborger som ikke har klarering, kan autoriseres for informasjon gradert BEGRENSET, skal den autorisasjonsansvarlige vurdere om personens tilknytning til hjemlandet og hjemlandets sikkerhetsmessige betydning utgjør en uakseptabel risiko. Den autorisasjonsansvarlige kan be klareringsmyndigheten om en vurdering av hjemlandets sikkerhetsmessige betydning.

Dersom en utenlandsk statsborger kommer fra en stat som Politiets sikkerhetstjeneste (PST) mener utgjør en høy sikkerhetsrisiko for Norge, se PSTs årlige nasjonale trusselvurdering, må den autorisasjonsansvarlige innhente samtykke fra klareringsmyndigheten (Forsvarets sikkerhetsavdeling (FSA)) før den utenlandske statsborgeren kan autoriseres for BEGRENSET. Dette kravet gjelder også for personer som har dobbelt statsborgerskap (hvorav det ene er norsk), er statsløse eller har uavklart statsborgerskap.

2.2.3. Godkjenning av skjermingsverdig informasjonssystem

Ved behov kan det etableres et skjermingsverdig informasjonssystem hos leverandøren for å behandle sikkerhetsgradert informasjon. For å kunne behandle sikkerhetsgradert informasjon på nivå BEGRENSET hos leverandøren, må leverandøren etablere og drifte et skjermingsverdig informasjonssystem. Informasjonssystemet skal godkjennes i henhold til [ysf. §§ 50-53](#).

I [ysf. § 49](#) stilles det funksjonelle krav for skjermingsverdige informasjonssystemer. Ved å følge NSMs veiledere for godkjenning av informasjonssystemer anses kravene i [ysf. § 49](#) som ivarettatt.

Leverandøren må ha en sikkerhetsavtale for angjeldende anskaffelse før skjermingsverdig informasjonssystem kan installeres og tas i bruk.

Leverandøren må utarbeide følgende dokumentasjon i forbindelse med godkjenning av skjermingsverdige informasjonssystem:

- Brukerinstruks
- Driftsinstruks
- Beredskapsplan
- Konfigurasjonsoversikt
- Medieregister
- Risikovurdering
- Søknad om godkjenning av informasjonssystem

Oppdragsgiver har maler for hver av de ovennevnte dokumenter.

Kostnader knyttet til anskaffelse og godkjenning av skjermingsverdig informasjonssystem som skal brukes til å behandle informasjon sikkerhetsgradert BEGRENSET:

- Leverandøren skal dekke kostnaden med godkjenningen.
- Standard IT-maskinvare kan benyttes, men det skal kjøpes inn via sikre leverandørkjeder. Forsvarets godkjente produktliste (GPL) inneholder produkter fra sikre leverandørkjeder.
- Informasjonssystemet skal aldri kobles til internett eller andre nettverk. Lisensiering av programvare kan være en utfordring, fordi stadig flere programvareleverandører krever at deres programvare er tilkoblet internett slik at gyldig lisens kan registreres. Løsninger på disse utfordringer kan medføre ekstra kostnader.
- Leverandøren må sette av tid til installasjon og godkjenning av informasjonssystemet samt utarbeidelse av dokumentasjon og instruks.
- Leverandøren må sette av tid og ressurser med tilstrekkelig IT-kompetanse til løpende drift av informasjonssystemet slik at forsvarlig sikkerhetsnivå opprettholdes i hele levetiden til informasjonssystemet.
- NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet kan gi nyttig veiledning til dette arbeidet.

2.2.4. Unntak fra krav om sikkerhetsavtale

Det kreves ikke sikkerhetsavtale dersom leverandørens personell bare skal gis tilgang til sikkerhetsgradert informasjon, skjermingsverdige objekter eller infrastruktur under oppsyn av en representant for oppdragsgiver, jf. [ysf. § 81](#). I NSMs Veileder i anskaffelser etter sikkerhetsloven redegjøres det for hva som menes med «oppsyn».

For å oppnå et forsvarlig sikkerhetsnivå under anskaffelsen kan oppdragsgiver, med bakgrunn i risikovurdering, beslutte at sikkerhetsavtale skal inngås selv om kravet til oppsyn er oppfylt.

2.2.5. Brudd på sikkerhetskrav

Dersom leverandøren ikke retter brudd på kravene fastsatt i eller med hjemmel i sikkerhetsloven innen en fastsatt frist, kan oppdragsgiver si opp sikkerhetsavtalen. Er et brudd vesentlig, kan oppdragsgiver si opp sikkerhetsavtalen uten at det settes en frist.

3. Sikkerhetsgraderte anskaffelser på KONFIDENSIELT nivå

3.1. Forsvarlig sikkerhetsnivå for informasjon som er gradert KONFIDENSIELT

Vsf. kapittel 6 fastsetter krav til beskyttelse av informasjon gradert KONFIDENSIELT.

Kravene som gjelder på BEGRENSET nivå, vil også gjelde for KONFIDENSIELT nivå.

3.1.1. Soneinndeling for informasjon gradert KONFIDENSIELT

For å beskytte skjermingsverdig informasjonssystem og informasjon gradert KONFIDENSIELT eller høyere, skal det etableres en kontrollert og beskyttet sone. Dersom leverandøren har behov for et eget rom med direkte tilgang til informasjon gradert KONFIDENSIELT, skal det etableres en sperret sone, jf. vsf. kapittel 6, NSMs Veileder i fysisk sikkerhet og Sikringshåndboka.

3.1.2. Godkjenning av skjermingsverdig informasjonssystem

Ved behov skal leverandøren etablere et skjermingsverdig informasjonssystem for behandling av informasjon gradert KONFIDENSIELT. Informasjonssystemet skal godkjennes i henhold til vsf. §§ 50-53.

Elektronisk utstyr avgir stråling som medfører at informasjon kan avleses på avstand uten at noen oppdager det. I vsf. §34 er det krav om at uautoriserte personer ikke kan få tilgang til informasjon gradert KONFIDENSIELT eller høyere, uten at virksomheten oppdager det. Tempestrisikovurdering må derfor utarbeides i tillegg til dokumentasjonen som er aktuell for skjermingsverdig informasjonssystem på BEGRENSET nivå. Oppdragsgiver kan fremskaffe mal for Tempestrisikovurdering.

En leverandør til en sikkerhetsgradert anskaffelse skal ha en leverandørklarering når det er nødvendig for å oppnå et forsvarlig sikkerhetsnivå under anskaffelsen. Leverandørklarering gis av NSM.

Kostnader knyttet til anskaffelse og godkjenning av skjermingsverdig informasjonssystem som skal brukes til å behandle informasjon sikkerhetsgradert KONFIDENSIELT:

- Virksomheten skal dekke kostnaden med godkjenningen.
- Tempestrisikovurdering avgjør om Tempestgodkjent IT-maskinvare må benyttes. Forsvarsbyggs leverandører må normalt benytte Tempestgodkjent maskinvare i informasjonssystemer på KONFIDENSIELT nivå. Prisen på Tempestgodkjent maskinvare kan være 30-50% høyere enn standard maskinvare og leveringstiden kan være flere uker.
- Informasjonssystemets avstand til områder som er utenfor leverandørens kontroll har betydning for hvilke Tempesttiltak som er nødvendig, og dermed også kostnader. Bestemmelser om avstander og tiltak er sikkerhetsgradert, og informasjon kan bare utleveres til leverandøren ved behov.
- Leverandøren må sette av tid til etablering av informasjonssystemet samt utarbeidelse av dokumentasjon og instruks. Det er flere krav på KONFIDENSIELT nivå og dette kan medføre flere instruks og dokumentasjon.

3.1.3. Leverandørklarering

Leverandør som skal oppbevare, behandle eller tilvirke informasjon gradert KONFIDENSIELT i egne lokaler, skal ha leverandørklarering gitt av NSM før sikkerhetsavtale kan inngås med oppdragsgiver.

Før leverandørklarering kan gis skal NSM kontrollere at leverandøren oppfyller kravene i sikkerhetsloven, virksomhetssikkerhetsforskriften og klareringsforskriften.

3.1.4. Sikkerhetsklarering og autorisasjon av leverandørpersonell

Leverandørpersonell som har behov for tilgang til informasjon som er sikkerhetsgradert KONFIDENSIELT eller høyere skal ha gyldig sikkerhetsklarering for angjeldende sikkerhetsgrad. Kravet om sikkerhetsklarering gjelder også for leverandørpersonell som har behov for tilgang til skjermingsverdig objekt eller skjermingsverdig infrastruktur.

Før leverandørklarering kan gis skal leverandørens daglige leder og alle styremedlemmer inkludert varamedlemmer sikkerhetsklareres for det samme nivå som det er anmodet om leverandørklarering for. Dersom leverandørens daglige leder eller et styremedlem ikke kan sikkerhetsklareres, må vedkommende skriftlig gi avkall på innsyn i den sikkerhetsgraderte anskaffelsen.

Informasjon som inneholder personopplysninger i saker om autorisasjon, personkontroll eller sikkerhetsklarering, skal merkes PERSONKONTROLL. Kravet gjelder ikke meldinger om at det er gitt en autorisasjon eller sikkerhetsklarering eller meldinger om andre autorisasjons- eller sikkerhetsklaringsavgjørelser til personen som avgjørelsen gjelder. For tilgang til opplysninger merket PERSONKONTROLL, se punkt 2.2.1.

Leverandørens daglige leder skal autoriseres av oppdragsgiver før sikkerhetsgradert informasjon utleveres til eller tilvirkes i leverandørens egne lokaler.

Leverandørens daglige leder skal sørge for at eget personell, med behov for tilgang til informasjon gradert KONFIDENSIELT som er i leverandørens besittelse, har gyldig sikkerhetsklarering før autorisasjon gis.

Det gjøres oppmerksom på at det er leverandørens risiko at autorisasjon eller sikkerhetsklarering ikke oppnås.

3.1.5. Sikkerhetsklarering og autorisasjon av leverandørpersonell med utenlandsk statsborgerskap

En person som har utenlandsk statsborgerskap, kan etter en konkret helhetsvurdering bli sikkerhetsklarert, dersom det ikke er rimelig grunn til å tvile på at personen er sikkerhetsmessig skikket. I tillegg til forholdene som er nevnt i sikkerhetsloven § 8-4 skal det i vurderingen legges vekt på hjemlandets sikkerhetsmessige betydning, personens tilknytning til hjemlandet og tilknytningen til Norge. Utfallet av slike søknader er usikkert, og i alle tilfeller må det påregnes vesentlig lengre saksbehandlingstid enn for norske statsborgere.

3.2. Inngåelse av sikkerhetsavtale på KONFIDENSIELT nivå

Sikkerhetsavtale mellom oppdragsgiver og leverandøren skal inngås før leverandøren kan oppbevare, behandle eller tilvirke informasjon gradert KONFIDENSIELT i sine egne lokaler.

Før sikkerhetsavtalen kan inngås må leverandøren dokumentere at han oppfyller krav som sikkerhetsloven og virksomhetssikkerhetsforskriften stiller til et forsvarlig sikkerhetsnivå for sikkerhetsgrad KONFIDENSIELT.

3.2.1. Brudd på sikkerhetskrav

Dersom leverandøren ikke retter brudd på kravene fastsatt i eller med hjemmel i sikkerhetsloven innen en fastsatt frist, kan leverandørklarering kalles tilbake av NSM. Er et brudd vesentlig, kan NSM tilbakekalle leverandørklareringen uten at det settes en frist. Dersom leverandørklareringen kalles tilbake, vil sikkerhetsavtalen sies opp.